

Onderwerp Beantwoording vragen ex art. 38 RvO over
Steller Tariefbeleid WarmteStad
Sjaak Schuit / Abukar Said

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 8518
Datum 11-3-2020

Bijlage(n) 1

Kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij doen wij u toekomen ons antwoord op de door de heer T. Rustebiel namens de D66-fractie en mevrouw K. Boogaard namens de PvdA-fractie gestelde vragen ex art. 38 RvO over Tariefbeleid WarmteStad. De brief van de vragenstellers treft u als bijlage aan.

Hieronder gaan we specifiek in op de gestelde vragen:

1. Waarom hanteert WarmteStad hogere tarieven dan commerciële organisaties?

WarmteStad hanteert voor het project Warmtenet Noordwest de tarieven zoals die vorig jaar in de Business Case zijn opgenomen en door de raad in juni 2019 zijn vastgesteld: een korting van 15% op het variabele tarief ten opzichte van de maxima die door de ACM zijn vastgesteld.

Dit vertaalt zich in dat de (huur)woningen die als hoofdpropositie zijn opgenomen in de Business Case van Warmtenet Noordwest beduidend goedkoper uit zijn bij WarmteStad dan bij commerciële partijen zoals die in andere steden opereren (bijv. Eneco (Rotterdam) en Vattenfall (Amsterdam)). De tarieven van deze aanbieders variëren tussen 89% en 91% van het ACM tarief.

Er is verder een groep grondgebonden woningen, die op verzoek van de eigenaren door Warmtestad is aangesloten op het warmtenet; zij zitten op 92% van het wettelijke ACM tarief. Dit betreft een beperkte groep in de Business Case.

Voor een gezonde bedrijfsvoering van WarmteStad is als voorwaarde gesteld dat de Business Case moet voldoen aan de door uw raad vastgestelde 6% rendementseis. WarmteStad dient haar eigen kosten en investeringen op een sociaal verantwoorde manier terug te verdienen, dit om een gezonde bedrijfsvoering te voeren.

Voor klanten met een warmte en koude levering (WKO) is een vergelijking moeilijker te maken vanwege het feit dat er minder vergelijkbare projecten zijn en de informatie daarover niet beschikbaar is.

We hebben als aandeelhouder van WarmteStad bij de oprichting en in de oprichtingsakte de volgende twee belangrijke doelstellingen geformuleerd:

- a. Sociaal rendement gaat boven commercieel rendement.
- b. Winst(maximalisatie) is geen uitgangspunt, maar wel een gezonde financiële huishouding.

En deze doelstellingen vormen nog jaarlijks de basis bij de besluitvorming over de tarieven.

2. Hoe komen de tarieven die klanten van WarmteStad moeten betalen tot stand? Klopt het dat het vastrecht per gebouw verschilt? Hoe kan dit?

De tarieven die klanten van WarmteStad moeten betalen worden jaarlijks in januari door WarmteStad vastgesteld en aan de klanten medegedeeld. De tarieven bestaan uit een aantal vaste componenten (in Euro per jaar) en een variabel tarief voor de geleverde warmte (in Euro per GJ¹). De ACM stelt jaarlijks, eind december, voor elk van deze componenten de maximale waarde vast voor het komende jaar. WarmteStad past zijn tarieven aan binnen de door de ACM gestelde grenzen.

Wat betreft de vaste componenten in het tarief zijn er drie redenen voor verschillen:

- klanten die zijn aangesloten op een WKO-systeem betalen een vastrecht voor warmte en een vastrecht voor koude en klanten in het project Noordwest, die alleen warmte ontvangen, betalen alleen een vastrecht voor warmte;
- voor warmtelevering aan 1 kamer woningen geldt voor een deel van de vaste componenten een tarief dat de helft lager is dan het standaard tarief;
- voor klanten in het project Noordwest in een woning van een woningbouwvereniging betaalt de woningbouwvereniging een deel van de vaste componenten via een exploitatiebijdrage. De klanten betalen daarom geen huur voor de afleverset en ontvangen een korting van 25% op het vastrecht tarief voor warmte.

Het vastrecht “per gebouw” kan dus verschillen op basis van bovenstaande kenmerken van het gebouw.

3. De energierekening van klanten van warmtebedrijven bestaat voor bijna 60% uit een vastrecht. Deelt het college de opvatting van D66 en PvdA dat mensen die een aansluiting hebben bij WarmteStad daardoor minder een prikkel hebben om te verduurzamen? Wat gaat het college doen om dit wel te stimuleren?

De prikkel om de geleverde warmte en koude te verduurzamen ligt bij WarmteStad en niet bij de klanten van WarmteStad. WarmteStad is zelf verantwoordelijk voor het

¹ 1 GJ is één GigaJoule, een eenheid voor energie en warmte en de gebruikelijk eenheid bij de levering van warmte via een warmtenet. 1 GJ komt ongeveer overeen met de warmte uit 30 m³ aardgas.

verduurzamen van de geleverde warmte en is daar ook mee bezig. WarmteStad gebruikt daarom bij zowel de WKO's als bij het project Noordwest groene stroom en ontwikkelt voor het project Noordwest een duurzame warmtecentrale op basis van restwarmte uit datacenters. Met het besluit voor deze duurzame warmtecentrale heeft uw raad in juni 2019 ingestemd.

De prikkel om te besparen op het gebruik van warmte ligt bij de klanten van WarmteStad. Deze prikkel is ook aanwezig als 60% van het tarief bestaat uit vaste componenten maar is dan minder pregnant.

Dat de energierekening voor klanten voor een groot deel uit vaste componenten bestaat is het gevolg van de maximale tarieven die door de ACM worden vastgesteld. Met de nieuwe tarieven voor 2020 heeft de ACM de variabele prijs voor warmte verlaagd en het totaal aan vaste tarieven verhoogd. WarmteStad kan niet anders dan deze trend volgen.

4. *Klopt het dat WarmteStad deze voorziening niet optioneel aanbiedt? Of bijvoorbeeld met een bijdrage gebaseerd op verbruik? En hoe strookt dit met de belofte van WarmteStad om betaalbare energieoplossingen te leveren?*

Het klopt dat WarmteStad bij een WKO-installatie de koude niet optioneel aanbiedt. Dat is inherent aan het principe van een WKO-installatie, omdat die is gebaseerd op de ondergrondse opslag van de warmte en de koude in watervoerende lagen. In de zomer worden de woningen gekoeld en wordt de daarbij afgevoerde warmte opgeslagen in een ondergronds waterlaag. In de winter wordt deze opgeslagen warmte weer tevoorschijn gehaald en gebruikt voor de verwarming van de woningen, waarbij het koude water weer wordt opgeslagen voor de zomer. In een dergelijk systeem moet er wettelijk een balans zijn tussen de warmtebehoefte in de winter en de behoefte aan koude in de zomer. Het is daarom alleen geschikt voor moderne en goed geïsoleerde appartementencomplexen, kantoorpanden of gebouwen met een andere functie. Voor een dergelijke levering heeft de ACM een maximum tarief bepaald dat alleen bestaat uit een vaste component.

5. *Daarnaast geven deze bewoners aan dat hun energierekening in twee jaar tijd met meer dan 10% is gestegen. Herkent het college dit geluid? Hoe valt dit te verklaren? Wat is de opvatting van het college over deze prijsstijging?*

De stijging van de tarieven van WarmteStad valt enerzijds te verklaren uit de ontwikkeling van de maximale tarieven die de ACM vaststelt en anderzijds uit de kosten die WarmteStad maakt voor het leveren van de Warmte.

De genoemde prijsstijging betreft vooral de stijging van de tarieven in 2019 ten opzichte van 2018. De stijging van de maximale tarieven van de ACM in 2019 betrof een stijging van vooral het variabele tarief voor warmte als gevolg van de gestegen gasprijs in 2018. WarmteStad heeft in 2019 de ruimte die werd geboden voor de verhoging van de tarieven ook gebruikt omdat dat noodzakelijke was gezien de

gestegen kosten voor de warmtelevering en dus voor de gezonde financiële huishouding van WarmteStad.

Voor 2020 is het variabele tarief weer verlaagd, als gevolg van de verlaagde gasprijs in 2019, maar de som van de vaste componenten is verhoogd. Afhankelijk van de omvang van het verbruik en de verschillende kenmerken zoals beschreven in antwoord 2 kan dat tot een verlaging of verhoging van de energierekening leiden. Op basis van het gemiddelde verbruik bij Warmtestad gaat het om een verhoging van 15 Euro per jaar voor klanten met een WKO-aansluiting en van 50 Euro per jaar voor klanten in het project Noordwest.

Zie ook onderstaande tabellen met een vergelijking tussen 2019 en 2020. De eerste tabel is een weergave van de kostenvergelijking tussen 2019 en 2020 voor een gemiddelde WKO-klant met een jaarlijks gebruik van 20 GJ aan warmte. De tweede tabel voor een klant van het project Noordwest in een woning van een woningbouwcoöperatie met een jaarlijks gebruik van 30 GJ aan warmte. De derde tabel voor een woningeigenaar die klant is van het project Noordwest met een jaarlijks gebruik van 30 GJ aan warmte.

	tarief 2019	ACM 2020	tarief 2020
vastrecht warmte	€ 318,95	€ 469,17	€ 469,17
vastrecht koude	€ 184,73	€ 236,80	€ 177,60
huur afleverset	€ 205,26	€ 126,19	€ 126,19
meetkosten	€ 25,89	€ 26,63	€ 26,63
totaal vastrecht	€ 734,83	€ 858,79	€ 799,59
variabel bij 20 GJ/jaar	€ 569,40	€ 521,20	€ 521,20
totaal	€ 1.304,23	€ 1.379,99	€ 1.320,79

Jaarlijkse kosten voor warmte en koude bij klant van WKO-project en een gemiddeld verbruik van 20 GJ/jaar.

	tarief 2019	ACM 2020	tarief 2020
vastrecht warmte	€ 239,21	€ 469,17	€ 352,50
huur afleverset		€ 126,19	
meetkosten	€ 25,89	€ 26,63	€ 26,63
totaal vastrecht	€ 265,10	€ 621,99	€ 379,13
variabel bij 30 GJ/jaar	€ 725,99	€ 781,80	€ 664,53
totaal	€ 991,09	€ 1.403,79	€ 1.043,66

Jaarlijkse kosten voor warmte bij klant in project Noordwest die huurder is bij een woningbouwcoöperatie en een gemiddeld verbruik van 30GJ/jaar.

	tarief 2019	ACM 2020	tarief 2020
vastrecht warmte	€ 318,95	€ 469,17	€ 469,17
huur afleverzet	€ 154,47	€ 126,19	€ 126,19
meetkosten	€ 25,89	€ 26,63	€ 26,63
totaal vastrecht	€ 499,31	€ 621,99	€ 621,99
variabel bij 30 GJ/jaar	€ 725,99	€ 781,80	€ 664,53
totaal	€ 1.225,30	€ 1.403,79	€ 1.286,52

Jaarlijkse kosten voor warmte bij klant in project Noordwest die woningeigenaar en een gemiddeld verbruik van 30GJ/jaar.

De gemeente is als aandeelhouder op zoek naar de balans tussen betaalbare warmte voor de klanten van WarmteStad en voldoende inkomsten voor een gezonde bedrijfsvoering van WarmteStad. De tarieven in 2019 en 2020 zijn daarvan het resultaat. Dat past bij de twee belangrijke doelstellingen, zoals geformuleerd in de oprichtingsakte van WarmteStad:

- a. Sociaal rendement gaat boven commercieel rendement.
- b. Winst(maximalisatie) is geen uitgangspunt, maar wel een gezonde financiële huishouding.

6. *Een aantal bewoners van de Grunobuurt geeft aan dat de woonlasten voor hun door WarmteStad verwarmde appartement hoger zouden zijn dan vergelijkbare gasegestookte appartementen. Doordat nieuwe appartementen – onder meer door strenge duurzaamheidseisen – duurder in aanschaf zijn kunnen de woonlasten toch hoger uitvallen. De belofte van lagere energielasten die bewoners voor ogen hadden toen ze het appartement kochten wordt – zo ervaren bewoners het – niet waargemaakt. Herkent het college dit geluid? Wat is de opvatting van het college hierover? Gebruikt het college een woonlastenbenadering of kijkt het alleen naar de energiekosten?*

Het college is op de hoogte van de discussie tussen een aantal bewoners van de Grunobuurt en WarmteStad over de tarieven van WarmteStad. Het college is van mening dat de tarieven van WarmteStad een goede balans vormen tussen betaalbare warmte en koude voor de klanten van WarmteStad en voldoende inkomsten voor een gezonde bedrijfsvoering van WarmteStad.

Het college ziet in het algemeen dat in een duurzame woning de bewoners minder energie verbruiken en een gunstigere financiering kunnen ontvangen dan in een minder duurzame woning. Daarnaast is het energieverbruik in een woning niet alleen van de woning afhankelijk maar ook van het gedrag van de bewoners. In het algemeen heeft een duurzame woning een hogere aankoopprijs of huur dan een minder duurzame woning. En daarom is een vergelijking tussen een duurzame woning en een minder duurzame bewoning op de lange termijn afhankelijk van verschillende factoren zoals het gedrag van de bewoners en de ontwikkeling van de energieprijzen in de toekomst. Bij stijgende prijzen voor energie zal deze in het algemeen op de lange termijn in het voordeel van een duurzame woning uitvallen.

7. *Het college geeft in het coalitieprogramma aan te gaan voor een duurzame en betaalbare energietransitie. De slogan "betaalbare warmte" van WarmteStad sluit hier goed op aan en als mede-eigenaar van WarmteStad heeft het college direct invloed op de energieprijzen.
Stuurt het college op de tarieven die WarmteStad hanteert met bovenstaande doelstelling in het achterhoofd?*

Ja. We hebben als aandeelhouder van WarmteStad bij de oprichting de volgende twee belangrijke doelstellingen geformuleerd:

- a. Sociaal rendement gaat boven commercieel rendement.
- b. Winst(maximalisatie) is geen uitgangspunt, maar wel een gezonde financiële huishouding.

En deze doelstellingen vormen nog jaarlijks de basis bij de besluitvorming over de tarieven.

8. *Het zou wat de fracties van D66 en PvdA betreft – gezien de ambities in het coalitieprogramma – een goed idee zijn als het college zijn invloed aanwendt om te komen tot minimaal marktconforme of liefst lagere energielasten.
Deelt het college deze opvatting?*

Ja. Vanuit de eerder gemelde doelstelling dat sociaal rendement boven commercieel rendement gaat, deelt het college de opvatting dat minimaal marktconforme energielasten (we bedoelen hier mee: energielasten die marktconform of lager zijn) gewenst zijn voor de klanten van WarmteStad. Het college ziet dat de huidige WKO-tarieven van WarmteStad marktconform zijn in vergelijking met andere WKO-tarieven. Het college verwacht dat de tarieven voor klanten van het project Noordwest voor de huurders van woningbouwcorporaties tot lagere energielasten zullen gaan leiden.

Wij vertrouwen er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.